

VZDĚLÁVACÍ KONCEPCE

LK HraLES

HraLES
dětský lesní klub

Identifikační údaje

Název školy:	Dětský lesní klub HraLES
Sídlo:	HraLES, z.s. Světlá 602, 513 01 Slaná
Adresa zázemí:	Ploužnice, 512 51 Lomnice nad Popelkou
IČO:	07767722
Telefonní číslo:	777118507
E-mail:	info@hrales.cz
www:	www.hrales.cz
Statutární orgán:	předsedkyně spolku (Marie Lejčková)
Členská schůze všech členů:	Marie Lejčková Klára Palíšková Hana Nožičková

Vzdělávací koncepce je zpracována podle platného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání vydaného MŠMT ČR s platností od 30.12. 2024.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je základním dokumentem a řídí se jím veškerá výchovná a vzdělávací činnost v Lesním klubu HraLES.

Vzdělávací koncepce byla projednána na pracovní poradě se zaměstnanci dne: 22.6.2025.

Zapsala a schválila: Ing. Marie Lejčková
(hlavní koordinátorka, předsedkyně spolku)

Priority lesního klubu HraLES:

- **Vychovávat děti k úctě a respektu k sobě samým, druhým lidem i přírodě**, aby si uvědomovaly samy sebe jako součást přírodního i společenského celku.
- **Podporovat zdravý životní styl** prostřednictvím pravidelného pobytu venku a přirozeného pohybu v přírodě, nezávisle na počasí či ročním období.
- **Rozvíjet tvořivost a představivost** dětí skrze práci s přírodními materiály, ekologické tvoření a hry, které propojují smyslové a motorické dovednosti.
- **Podporovat samostatnost i týmovou spolupráci** ve skupině, vytvářet prostředí, kde se děti učí vzájemné pomoci a komunikaci.
- **Realizovat tematicky zaměřené aktivity a slavnosti**, které děti propojují s přírodními cykly, tradičními zvyky a environmentálními hodnotami.
- **Posilovat komunitní charakter klubu**, aktivně zapojovat rodiče a širší veřejnost do společných akcí, čímž podporujeme pocit sounáležitosti a sdílených hodnot.
- **Respektovat a implementovat Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV)**, přičemž klademe důraz na všestranný rozvoj dítěte v oblasti poznávací, sociální, emocionální i tělesné.
- **Podporovat environmentální výchovu a udržitelný vztah k přírodě** jako základní hodnotu, která se prolíná všemi činnostmi a tématy během celého školního roku.

1. Charakteristika lesního klubu

Lokalita lesního klubu

Zázemí lesního klubu HraLES se nachází na louce na Ploužnici u Lomnice nad Popelkou v Libereckém kraji. Má k dispozici pozemky, které čítají 1130 m² lesa, 4285 m² trvalého travního porostu a 5581 m² zahrady.

Charakteristika a specifika budov lesního klubu

Zázemí LK HraLES tvoří zrekonstruovaná maringotka, jurta se zastřešenou terasou, separačně-kompostovací WC a přístřešek využívaný jako sklad dřeva, náradí a pomůcek. Na kraji lesa je také vystavěno zastřešené venkovní sezení pro děti. Zahrada je osázena ovocnými stromy a keři, je zde založena komunitní zahrádka pro pěstování zeleniny a

ovocný sad. Na pozemku není přívod vody. Pitná voda je do lesního klubu dovážena čerstvá ve velkých kanystrech tak, aby byly vždy dodrženy hygienické podmínky přiměřené tomuto typu zařízení. Mytí rukou je zajištěno teplou vodou, která je dostupná díky nádobě s kohoutkem. Jurta i maringotka se vytápí kamny na dřevo. V bezprostřední blízkosti zázemí se rozprostírají louky, les a potok, dále vesnice Ploužnice, kde se nachází zastávka autobusu (směr Jičín nebo Semily), vesnice Chlum a vrch Tábor.

Kapacita a charakteristika třídy lesního klubu

Lesní klub HraLES má jednu věkově heterogenní třídu, která je kapacitně omezena na maximálně 16 dětí.

Historie lesního klubu

Činnost Lesního klubu HraLES byla zahájena v červnu roku 2021.

Tým a vedení lesního klubu

V klubu působí tyto pozice: hlavní koordinátor, účetní, hlavní pedagog, průvodce/asistent pedagoga a provozní pracovník.

Tým se pravidelně vzdělává podle „Plánu dalšího vzdělávání průvodců LK HraLES“. Všichni pedagogičtí pracovníci se aktivně zapojují do kurzů a webinářů, například pořádaných Asociací lesních mateřských škol, programy Učíme se venku, Teorie typů, Týden pro wellbeing a dalšími. Vedení klubu zajišťuje Rada spolku HraLES, z.s., přičemž podmínky členství a další pravidla jsou uvedeny v samostatném dokumentu – Stanovy spolku.

2. Podmínky vzdělávání

Psychosociální podmínky

Lesní klub HraLES navštěvuje malá věkově smíšená skupina dětí ve věku od 3 do 7 let. Denní kapacita činí maximálně 16 dětí, o které pečují dva dospělí průvodci – obvykle hlavní pedagog a jeho asistent/průvodce. Věnujeme pozornost individuálním potřebám každého dítěte a volíme vzdělávací program tak, aby splňoval požadavky předškolního vzdělávání. Naši absolventi si odnášejí bohaté znalosti o přírodě, zvědavost, vnímavost a ohleduplnost – jak k přírodnímu prostředí, tak k lidem. Jsou si vědomi své hodnoty a svého místa ve společnosti.

Spolupráce s rodiči

Základem fungování LK HraLES je úzká spolupráce s rodiči. Aktivní účast rodin na životě klubu – ať už jde o pedagogické aktivity nebo organizační zajištění – je klíčovou součástí fungování celého společenství a zároveň podmínkou pro přijetí dítěte do klubu.

Vztahy mezi průvodci a rodiči stavíme na vzájemné důvěře, otevřené komunikaci a

sdílených zážitcích. Pravidelně pořádáme společné akce (setkání, slavnosti, brigády aj.), do kterých se rodiče mohou aktivně zapojit, ať už pomocí při údržbě zázemí, materiální podporou, nebo například fundraisingem. Taková společná péče o prostředí, ve kterém dítě vyrůstá, přispívá k jeho emoční pohodě a vytváří pevné pouto mezi domovem a klubem.

Informační schůzky pro rodiče probíhají alespoň dvakrát ročně – v září a v dubnu. K dispozici jsou také individuální konzultace dle potřeby.

Organizace klubu

Lesní klub HraLES je v provozu čtyři dny v týdnu – pondělí, úterý, čtvrtek a pátek – vždy od 8:00 do 15:30. Děti přijímáme pouze na celodenní docházku, a to minimálně ve dvou dnech týdně.

Harmonogram dne

8.00 – 9.00	Příchod dětí, přivítání, volná hra dětí, nabídka tvořivé aktivity
9.00 – 9.30	Ranní kroužek (básničky, říkanky, písničky, motorická cvičení, seznámení s tématem dne)
9.30 – 11.30	Hlavní program v přírodě (vycházka, volné aktivity i nabídka řízených)
11.30 – 12.00	Návrat do zázemí, osobní hygiena, příprava na oběd
12.00 – 12.30	Oběd
12.30 – 13.00	Úklid po obědě, příprava na odpočinek (vyzvedávání dětí)
13.00 – 14.00	Odpočinek u pohádky, relaxace, hudební chvilka, předškolní příprava pro předškoláky
14.00 – 15.30	Odpolední program - tvoření, svačina, volná hra, společný úklid, rozloučení, vyzvedávání dětí (od 14.30)

Rytmus roku

Rytmus roku v LK HraLES vychází z přirozeného koloběhu v přírodě a lidových tradic. Vytváříme tematické celky vycházející z environmentální výchovy a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Každý měsíc tedy děti prožijí tematicky prostřednictvím písniček, říkadel, pohybových aktivit, tvoření a aktivit zaměřených na poznání.

Životospráva

Stravování

Děti si nosí dopolední svačinu z domova, podle individuálních potřeb a zvyklostí rodiny. Obědy a odpolední svačinu zajišťuje místní cateringová služba. Přibližně jednou měsíčně si děti, za podpory průvodců, samy připravují jednoduché pokrmy – součástí tohoto společného vaření je i osvojování zásad zdravé a vyvážené výživy.

Pobyt dětí v přírodním prostředí

Typickým rysem našeho lesního klubu je každodenní a intenzivní pobyt venku za každého počasí. Děti mají dostatek přirozeného pohybu, čímž si posilují fyzickou kondici i celkovou odolnost. Díky kontaktu s přírodními proměnami během roku se učí vnímavosti, přizpůsobivosti a pozorují cykličnost přírody. Všední den se tak stává prostorem pro vnímání přírodních rytmů, rozvoj smyslů a vztahu k prostředí, které je obklopuje.

Odpočinek

Skupinu dětí při odpočinku rozdělujeme na mladší a starší. Mladší děti po obědě odpočívají v jurtě na matracích. Během této doby jim průvodci čtou nebo vyprávějí pohádku, vedou je k relaxaci i prostřednictvím ukolébavky a chvíle ticha bez dalších podnětů. Některé děti usnou, ostatním je následně nabídnut klidový program. Starší děti také odpočívají – leží při čtení pohádky a relaxují. Poté se věnují tzv. „předškoláckým“ činnostem, u kterých rozvíjejí své dovednosti (grafomotoriku, jemnou motoriku, logopedická cvičení, aj.) a připravují se na školní docházku.

Věcné podmínky – zázemí a vybavení

Většina činností v našem lesním klubu probíhá venku – v přírodě. Děti tvoří, hrají si i odpočívají venku, pokud to počasí dovolí. Stravování rovněž často probíhá venku. Nedílnou součástí programu jsou i příležitostné výlety a exkurze.

Zázemí slouží především pro případ extrémně nepříznivého počasí, k uložení metodických a výukových pomůcek, náhradního oblečení nebo jako prostor pro klidovou část programu a odpolední odpočinek.

Jurta

Základem našeho zázemí je jurta – tradiční obydlí mongolských pastevců, které konstrukčně připomíná spíše malou chatu než stan. Díky své skladnosti je přemístitelná, zároveň však nabízí pevný, celoroční úkryt. Její kruhový tvar bez rohů působí otevřeně a přirozeně. Konstrukci tvoří skládací dřevěné stěny ve tvaru kruhu a střešní tyče, které směřují do centrální dřevěné koruny podepřené dvěma sloupy. Jurta je vybavena litinovými kamny, přičemž kouř je bezpečně odváděn pomocí certifikované průchodky. Díky dodatečné izolaci z ovčí vlny je možné ji pohodlně vytápět i v zimních měsících. Dřevěná podlaha je zateplená a chráněná proti vlhkosti.

Jurta je vybavena:

- hasicím přístrojem a lékárníčkou
- policemi, věšáky a skříňemi na pomůcky, spacáky, nádobí i oblečení
- lavičkami u vstupu
- stolky a židličkami
- matracemi pro odpolední odpočinek

Hygienické zázemí a každodenní provoz

V blízkosti jurty se nacházejí dvě separačně-kompostovací toalety - jedna pro děti a jedna pro dospělé. Mytí rukou teplou vodou je zajištěno pomocí nádoby s kohoutkem. Pitná voda je denně dovážena do zázemí.

Pomůcky a vybavení

Zázemí disponuje širokou škálou výtvarného a tvořivého materiálu, hudebními nástroji, knihami s ekologickou tematikou (EVVO), přírodními hračkami (např. dřevěné stavebnice, vláčky), Montessori pomůckami, ale i klasickými hračkami jako jsou magnetické stavebnice, figurky lesních zvířat, autíčka nebo společenské hry.

Exteriér

Jurta je obklopena z jedné strany lesem a z druhé obnoveným ovocným sadem, který jsme společně s dětmi a rodiči vysázeli na místě původního starého sadu. V prostoru zázemí se dále nachází:

- houpačky zavěšené na stromech
- oplocená zahrádka se záhonky
- blátivá kuchyňka
- dětské náradí
- pískoviště, klouzačka a další herní prvky
- ohniště

- dřevěná výuková tabule

Okolní příroda

Příroda je naším hlavním učitelem. V okolí zázemí se rozprostírají smíšené a smrkové lesy, louky, kopce, stráně a potok. Tento rozmanitý terén je ideální pro dětské hry, badatelské činnosti i každodenní poznávání přírodních zákonitostí.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Do lesního klubu HraLES přijímáme děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud to naše podmínky umožňují. Máme zkušenosti s dětmi s vadou řeči a sluchu, opožděným vývojem a s lehkou formou autismu. Děti se specifickými vzdělávacími potřebami jsou ve většině případů velkým obohacením kolektivu. Děti se musí učit ohleduplnosti k druhým a k odlišnostem, hledat nové komunikační cesty, podávat pomocnou ruku slabším a tím osobně růst.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

V klubu pravidelně pozorujeme a vyhodnocujeme vývoj dětí, a to nejen v každodenní pedagogické praxi, ale i na pravidelných týmových poradách. Usilujeme o podporu všestranného rozvoje každého dítěte, a současně se snažíme rozvíjet individuální nadání v oblastech, které dítě spontánně a dlouhodobě zajímají. V těchto případech úzce spolupracujeme s rodiči a konzultujeme s nimi možnosti dalšího rozvoje i přizpůsobení programu.

Bezpečnostní podmínky

Bezpečnost dětí je pro nás prioritou. Veškerá pravidla a postupy k zajištění bezpečného provozu klubu i ochrany zdraví dětí jsou stanoveny ve **vnitřním Provozním řádu** a **Krizovém plánu**. Tato dokumentace obsahuje konkrétní preventivní i krizová opatření a pravidelně ji aktualizujeme v návaznosti na potřeby praxe i legislativní rámec.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

Náš lesní klub – místo pro děti, přírodu a respekt

Poslání klubu

Naším cílem je výchova k respektu – k přírodě, ke krajině, k ostatním i k sobě samému. Dětem nabízíme prostor, kde se mohou svobodně rozvíjet, hrát si, učit se a růst – v přímém kontaktu s přírodou, v bezpečném prostředí malé skupiny a s podporou laskavých a vnímavých průvodců.

Vize

1. **Děti v přírodě** – Každodenní pobyt venku a vzdělávací aktivity vedené zkušenými průvodci. Učíme se venku – skrze prožitek, hru, pohyb a zvědavost.
2. **Učení s respektem** – Naše vzdělávací koncepce je postavena na hodnotách respektu, svobody, odpovědnosti a vztahu k přírodě. Věříme, že děti vedené s úctou a porozuměním vyrůstají ve vnitřně silné a vyrovnané osobnosti.
3. **Průvodci jako vzor** – Průvodci i rodiče jsou součástí komunity a přirozenými vzory pro děti. Dbáme na citlivou komunikaci, nastavení hranic i pocit bezpečí, který je pro zdravý vývoj dítěte klíčový.

O našem klubu

Lesní klub navštěvuje malá, věkově smíšená skupina dětí ve věku 3 až 7 let. Kapacita je 16 dětí denně, o které pečují dva dospělí průvodci – obvykle hlavní pedagog a jeho asistent/průvodce.

Věnujeme pozornost individuálním potřebám každého dítěte a vytváříme program, který odpovídá principům předškolního vzdělávání.

Co děti v klubu zažívají a rozvíjejí

- **Budování vztahu k přírodě** – prostřednictvím každodenního kontaktu s přírodou, volné hry, rytmu ročních období a práce s přírodními materiály.
- **Rozvoj emoční inteligence** – vedeme děti k uvědomování si a pojmenovávání vlastních emocí, učíme děti řešit konflikty a komunikovat své potřeby, vedeme děti ke spolupráci a vnímání potřeb druhých.
- **Volná hra a pohyb** – dáváme prostor ke spontánní hře, pohybovým činnostem, tvořivosti a zkoumání světa vlastním tempem.
- **Sociální kompetence** – v malém kolektivu se děti učí spolupráci, komunikaci, pomoci i přirozenému vedení i následování.
- **Motorické dovednosti** – přirozeně rozvíjíme jemnou i hrubou motoriku v přírodním prostředí - lezením přes různé překážky, chůzí a během v nerovném terénu, sbíráním a tvořením z přírodnin, prací s nástroji (nože, pilky, kladívka).

Naše hodnoty

- **Respekt a důvěra** v děti, jejich schopnosti a individuální tempo.

- **Blížkost přírody** jako přirozené a podnětné prostředí pro učení a rozvoj.
- **Komunitní přístup** – budujeme otevřenou a podporující komunitu dětí, průvodců i rodičů.
- **Tradiční hodnoty** – slavíme svátky, poznáváme příběhy a zvyky, které propojují minulost s přítomností.

Naši absolventi

Děti, které lesní klub navštěvují, odcházejí s bohatými znalostmi o přírodě, zdravým sebevědomím, úctou k sobě i druhým a schopností se v přírodním i sociálním prostředí dobře orientovat. Jsou samostatné, zvědavé, vnímavé, tvořivé, komunikativní a otevřené k učení i spolupráci.

4. Vzdělávací obsah

Z čeho vycházíme

V HraLESe se řídíme mottem „VENKU ZA KAŽDÉHO POČASÍ“. Usilujeme o to, aby dnešní děti prožívaly své dětství v přírodě – mohly z ní čerpat rozmanité podněty, rozvíjet fantazii, tvořivost, spolupráci i ohleduplnost, vnímaly proměny ročních období a nacházely radost v každém počasí. Děti zažívají nepohodlí (chlad, vedro, kousnutí mravencem, popálení kopřivou, říznutí...) a učí se je přijímat a pracovat s ním. To vnímáme jako zásadní zkušenosti, které u většiny dnešních dětí chybí. Tyto zkušenosti vedou děti k větší psychické i fyzické odolnosti.

Naše pedagogická koncepce vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) od MŠMT, který děti připravuje na vstup do základní školy. Inspirujeme se prvky přírodní a waldorfské pedagogiky, konceptem Učíme se venku, důrazem na svobodnou a tvořivou hru a přístupem Helle Heckman, jehož stěžejní pilíře – pohyb, výživa, spánek, rytmus a láska – tvoří pevný základ každodenní péče o děti v HraLESe.

Naším cílem je vytvořit prostor pro přirozený vývoj dětí v souladu s přírodou i s jejich vlastním tempem. Společně s rodiči budujeme bezpečné a respektující prostředí, které napomáhá celostnímu rozvoji dítěte a prohlubuje vztah rodiny k přírodnímu světu.

Přístup ke vzdělávání a hra

Základem vzdělávání v HraLESe je **pobyt v přírodě**, kterou vnímáme jako plnohodnotného partnera při poznávání světa. Denní rytmus se přizpůsobuje počasí, období i potřebám dětí.

Nepřipravujeme pevně dané kurikulum, ale stavíme na vnitřní motivaci, přirozeném zájmu a autentickém prožitku. Děti se učí tím, co právě prožívají – objevují, zkoumají, tvoří.

Průvodci podporují děti v tom, aby si všímaly detailů, kladly otázky, vyvozovaly souvislosti a přicházely s vlastními nápady. Klíčovým prostředím vzdělávání je **svobodná a tvořivá hra**, která dětem umožňuje pohybovat se svým vlastním tempem a rozvíjet se podle svých potřeb a schopností.

5 zlatých klíčů Helle Heckman jako základní rámec

Ve vzdělávacím přístupu LK HraLES se inspirujeme také dílem dánské pedagožky Helle Heckman, zakladatelky předškolního zařízení Nokken v Kodani, která je známá svým hluboce respektujícím přístupem k malým dětem a propojením s přírodou. Její koncepce staví na tzv. *pěti zlatých klíčích* – základních principech pro zdravý vývoj dětí v raném dětství: pohyb, výživa, spánek a láska a bezpečí. Tyto klíče vnímáme jako zásadní i pro naši pedagogickou práci.

1. Pohyb:

Děti potřebují mít každý den dostatek volného, přirozeného pohybu – ideálně venku, v kontaktu s živly, terénem a proměnlivým prostředím, které podněcuje jejich smysly i motoriku. Takový každodenní aktivní pohyb venku je přirozenou součástí našeho dne. Děti běhají, skákají, lezou, staví, sbírají, nosí a zkoumají. Rozvíjejí tak **hrubou i jemnou motoriku**, rovnováhu, vytrvalost a sebedůvěru v pohybu.

2. Výživa:

Věříme, že **zdravá, přirozená strava** je základem fyzického i psychického zdraví. Pravidelně také **vaříme s dětmi** v rámci programu, často venku a z přírodních nebo sezónních surovin. Součástí výživy v širším slova smyslu je i **duševní výživa** – kontakt s krásou, uměním, hudbou, slovem a kulturou – která posiluje vnitřní svět dítěte a rozvíjí jeho citlivost a estetické vnímání.

3. Spánek a odpočinek:

Po obědě mají mladší děti možnost odpočívat nebo spát na matracích v jurtě za doprovodu pohádky, meditace nebo zpěvu. Starší děti mají klidové aktivity nebo se věnují předškolním činnostem. Respektujeme **individuální potřebu spánku** a nabízíme možnost klidného spočinutí po aktivním dopoledni.

4. Rytmus:

Den, týden i rok má u nás **jasnou rytmickou strukturu**, která dětem pomáhá orientovat se v čase a dává jim pocit bezpečí a důvěrnosti. Střídání činností, pravidelnost rituálů, slavnosti v průběhu roku a rytmus přírody tvoří přirozený rámec každodenního života v klubu.

5. Láska a bezpečí:

Důvěra, bezpečí a **láskyplné vztahy** jsou základními kameny výchovy v HraLESe. Průvodci budují s dětmi vztah založený na respektu, empatii a vzájemné úctě. Pečujeme o vztahy ve skupině a podporujeme pocit sounáležitosti i individuální rozvoj každého dítěte. Pedagogové jsou vědomými vzory v činnostech i v postoji k sobě, druhým i světu.

Klíčové pedagogické principy

Vedle 5 zlatých klíčů stavíme naši výchovu také na:

- **Tvořivé hře** – děti jsou spoluvůrci prostředí, aktivně se zapojují do her a činností, objevují a tvoří.
- **Svobodné hře** – mají prostor rozhodovat o své hře, samostatně řešit situace a nést odpovědnost za svá rozhodnutí.
- **Spontánním poznávání** – učí se prostřednictvím smyslů, zkušenosti a kontaktu s přírodními jevy.
- **Vědomé výchově** – průvodci sledují vývoj dětí, reagují citlivě na jejich potřeby a podporují harmonický růst těla, duše i ducha.

Klíčové oblasti předškolního vzdělávání podle RVP PV

Zaměřujeme se na těchto 5 oblastí:

- **Dítě a jeho tělo** – rozvoj motoriky, zdravých návyků a vztahu ke zdraví.
- **Dítě a jeho psychika** – rozvoj řeči, myšlení, fantazie, paměti, sebeuvědomění.
- **Dítě a ten druhý** – rozvoj vztahů, empatie, spolupráce, řešení konfliktů.
- **Dítě a společnost** – poznávání prostředí, zvyků, pravidel a tradic.
- **Dítě a svět** – objevování přírody, zákonitostí, cyklů, udržitelného způsobu života.

Naši průvodci vnímají každé dítě jako jedinečné. Sledují jeho potřeby, naslouchají mu a citlivě provází na cestě poznávání. **Příroda není jen kulisa – je živý společník**, domov, zdroj inspirace i moudrosti. Věříme, že děti, které prožijí své dětství v úzkém kontaktu s přírodou a pečujícími dospělými, mají zdravé základy pro celý život.

Vzdělávací oblasti:

Dítě a jeho tělo

V našem klubu klademe důraz na všestranný rozvoj pohybových dovedností a posilování odolnosti dětí vůči různým situacím, přičemž respektujeme přirozený rytmus a tempo

každého dítěte. Pravidelně vyrážíme na objevné výpravy do přírody, kde děti zažívají skutečný kontakt s přírodním terénem, učí se překonávat nerovnosti a přizpůsobovat se různým povětrnostním podmínkám. Pohyb a rozvoj těla podporujeme především venku, kde děti svobodně objevují své tělesné možnosti v bezpečném prostředí. Během volné hry si přirozeně zkouší své tělesné možnosti – balancují na kládách, skáčou přes potoky, zdolávají svahy, sbírají přírodní materiály a učí se manipulovat s těžšími předměty či pracují s nástroji a nářadím. Podporujeme děti, aby samy poznávaly své tělesné hranice a učily se respektovat signály svého těla. V průběhu dne také procvičují sebeobslužné dovednosti, jako je oblékání, hygiena a péče o své věci. Díky pravidelnému pobytu venku posilujeme nejen jejich fyzickou zdatnost, ale i všímavost a vnímavost všech smyslů.

Dítě a jeho psychika

Vytváříme prostředí, kde má každé dítě prostor otevřeně vyjádřit své pocity a zážitky, a kde se cítí přijato a chráněno. Ranní kruh, společné rituály a drobné ceremonie pomáhají dětem navázat pocit bezpečí a stability během dne, což podporuje jejich psychický rozvoj. Pravidelně pracujeme s emočními pomůckami a podporujeme rozvoj řeči, fantazie i schopnosti soustředění skrze hry, příběhy, divadlo a kreativní činnosti. Děti mají prostor pro spontánní vyjadřování, přitom cítí pevnou oporu a respekt ze strany dospělých průvodců, kteří jsou pro ně spolehlivými partnery v učení. Svoboda projevu a samostatnost při řešení problémů jsou klíčovými aspekty naší práce, stejně jako učení se respektovat pravidla a zdravě riskovat, což pomáhá dětem budovat sebedůvěru. Oslavy narozenin jsou důležitým okamžikem, kdy dítě dostává symbolický předmět, který jej spojuje s kolektivem.

Dítě, ten druhý a společnost

Podporujeme vzájemnou důvěru, laskavost a hluboký respekt k individuálním potřebám i hranicím každého dítěte. Každé dítě má své místo, kam patří, a učíme ho, jak své hranice vyjadřovat a zároveň jak s hranicemi druhých zacházet. Vytváříme prostor pro jemné doteky, objetí a další projevy náklonnosti, které posilují pocit bezpečí a přijetí. Děti získávají odvahu vystupovat v různých rolích během her a společných aktivit, učí se naslouchat ostatním a vyjadřovat své pocity a odmítnutí pomocí jednoduchých signálů. Bezpečné a laskavé vedení průvodců vytváří základ pro budování důvěry a pocitu sounáležitosti ve skupině. Prostřednictvím společného prožívání ročních cyklů, tradic a oslav se děti cítí jako důležitá součást komunity. Naši pedagogové jsou pro děti inspirativními vzory a aktivně budujeme vztahy s místní komunitou, což pomáhá dětem lépe poznat okolní svět, různé profese i tradice.

Dítě a svět (environmentální výchova)

Příroda je naším nejlepším učitelem, živým partnerem, který dětem poskytuje nevyčerpatelný zdroj inspirace a učí je zodpovědnosti a péči o svět kolem sebe. S dětmi se každý den učíme pozorovat a naslouchat změnám v přírodě, vnímat její rytmus a krásu. Vedeme je k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí – od sběru odpadu, přes péči o zahrádku až po šetrné hospodaření s vodou. Používáme ekologicky šetrné materiály a společně pěstujeme potraviny na záhonech, učíme je, jaký je původ jídla a jak důležitá je

péče o planetu. V kamnech topíme dřevem, které děti pomáhají připravovat, čímž získávají reálný vztah k přírodním zdrojům. Podporujeme recyklaci, výměnu věcí mezi rodinami a pořádáme společné akce, které rozvíjejí komunitní povědomí a ekologickou odpovědnost. Svoboda objevovat a učit se vlastním tempem umožňuje dětem prožívat přírodu jako důvěrného společníka, který jim stále nabízí nové podněty a inspiraci.

Integrované bloky:

1. **Člověk a jeho svět** – rozvoj sociálních, emocionálních a poznávacích schopností, komunikace, zdraví a tělo.
2. **Příroda a její proměny** – poznávání přírody, ročních období, zvířat, rostlin, péče o přírodu.
3. **Umění a tvořivost** – rozvoj fantazie, manuálních dovedností, hudebních a dramatických schopností.
4. **Hry a pohyb** – rozvoj motoriky, koordinace, spolupráce ve hrách, sportovní aktivity.
5. **Slavnosti a tradice** – poznávání kulturních tradic, oslav a svátků v průběhu roku.

Tematické celky:

ZÁŘÍ – Sklizeň, domov, noví kamarádi

ŘÍJEN – Stromy, houby, řemesla

LISTOPAD – Usínání přírody, zimní spáči, Dušičky

PROSINEC – Advent, Vánoce, čekání na světlo

LEDEN – Vesmír, stopy, kůra, pupeny, zimní čas

ÚNOR – Hromnice, masopust, lidské tělo, zdraví

BŘEZEN – Probouzení přírody, půda, návrat ptáků, mláďata

DUBEN – Mláďata, rostliny, Velikonoce, voda, počasí

KVĚTEN – Květiny, voda, život v ní, láska

ČERVEN – Broučci, hmyz, bylinky

ZÁŘÍ

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidé a tradice, Komunikace a vztahy

Chceme dětem zprostředkovat:

- Přivítání v novém školním roce, seznámení s denním rytmem, s pravidly
- Seznámení s kolektivem, i s prostředím LK
- Seznámení se s rodinou, domovem a novými kamarády
- Poznávání podzimu a jeho plodů (ovoce, zelenina, obilí)
- Pochopení cyklu sklizně od klásku ke chlebu

Očekávané výstupy:

- Adaptace nových dětí do skupiny
- Děti poznají základní podzimní plody a jejich využití
- Děti rozumí pojmu sklizeň a umí popsat její význam
- Dokáží vyprávět o své rodině a kamarádech
- Respektují pravidla společného soužití

Praktické činnosti:

- Seznamovací hry a aktivity
- Osvojování si tematických říkanek, písniček
- Sbírání a poznávání plodů (jeřabin, kukuřice, ovoce)
- Navlékání jeřabinových korálků
- Výlet na žně
- Vyprávění o rodině a kreslení rodinného stromu
- Příprava dekorací na jablíčkobraní (slavnost sklizně jablek - moštování)

ŘÍJEN

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Řemesla a tvoření, Lidé a tradice

Chceme dětem zprostředkovat:

- Poznávání stromů, listů, hub a lesních plodů
- Seznámení s řemesly a tradičními materiály
- Pochopení rovnováhy mezi dobrem a zlem (princip odvahy)
- Vnímání počasí a pozorování změn v přírodě

Očekávané výstupy:

- Děti rozpoznají základní druhy stromů, listů a hub
- Děti umí vyrobit jednoduchý výrobek z přírodních materiálů
- Děti chápou základní pojmy dobra a zla na příkladech z přírody a tradic

Praktické činnosti:

- Sbíráání listí, šípků, kaštanů, hub a dlabání dýní, práce s klíči a atlasy
- Výrobky z přírodnin
- Vaření čaje z šípků
- Pouštění draka
- Návštěva řemeslníka
- Příprava polévky z domácí zeleniny

LISTOPAD

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidé a tradice, Umění a tvoření

Chceme dětem zprostředkovat:

- Uvědomění si změn v přírodě a začátku zimního odpočinku
- Pochopení tradic Dušiček a sv. Martina
- Sdílení a péče o druhé

Očekávané výstupy:

- Děti znají zvířata, která usínají v zimě
- Děti rozumí tradicím sv. Martina a Dušiček
- Děti umí sdílet a spolupracovat s ostatními

Praktické činnosti:

- Sběr kaštanů, žaludů a šípků
- Výroba lesních panáčků, lucerniček a dekorací ze skořápek vlašských ořechů
- Výlet na hřbitov (seznámení s místní tradicí)
- Svatomartinská slavnost

PROSINEC

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidé a tradice, Umění a tvoření

Chceme dětem zprostředkovat:

- Poznání významu adventu a Vánoc v tradici i v životě rodiny a komunity
- Radost z tvoření a přípravy na slavnostní čas
- Vnímání zimní přírody a proměn počasí
- Prožitek dávání a sdílení

Očekávané výstupy:

- Děti rozpoznají symboliku adventu a vánočních tradic

- Děti dokáží vyprávět o tradicích ve svých rodinách
- Děti se dokáží zapojit do společného tvoření a slavnostních příprav
- Děti umí pozorovat změny v přírodě během zimy
- Děti rozvíjejí jemnou motoriku a kreativitu při výrobě ozdob

Praktické činnosti:

- Výroba vánočních ozdob (např. andělíčky, betlémy)
- Vystřihování papírových vloček
- Pečení a zdobení cukroví
- Zdobení stromečku
- Stínové divadlo a četba vánočních příběhů
- Výlet na výstavu betlémů a návštěva kostela
- Bobování, stavění sněhuláků a jiné zimní radovánky

LEDEN

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Věda a vesmír, Komunikace a vztahy

Chceme dětem zprostředkovat:

- Poznání zimních změn v přírodě
- Pochopení propojení jednotlivce s celkem (rodinou, přírodou, vesmírem)
- Rozvoj smyslového vnímání a pozorování stop a přírodních struktur
- Kreativní tvoření a radost z objevování

Očekávané výstupy:

- Děti rozpoznají a pojmenují změny v zimní přírodě (kůra stromů, pupeny, stopy zvířat)
- Děti umí rozlišit základní planety sluneční soustavy
- Děti zvládnou jednoduché techniky tvoření (frotáž, výroba korunek)
- Uplatňují trpělivost a pozornost při pozorování přírody

Praktické činnosti:

- Výroba královských korunek pro putování se třemi krály
- Frotáž kůry stromů, hledání stromů podle kůry
- Sběr větviček s pupeny a třídění dle klíče
- Hledání a určování stop zvířete podle klíče
- Tvoření planet sluneční soustavy
- Výroba krmítek pro ptáčky
- Experimenty se zamrzlými bublinami, ledovými lampičkami, ledovými obrazy a ozdobami
- Zimní radovánky: bobování, louskání ořechů, rozbíjení ledu kladivkem

ÚNOR

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidské tělo a zdraví, Lidé a tradice

Chceme dětem zprostředkovat:

- Pochopení významu zdraví a péče o tělo
- Radost ze společných slavností a tradic
- Poznání přírodních materiálů (kůra, pupeny) a stop v zimní přírodě
- Rozvoj jemné motoriky a kreativity při tvoření

Očekávané výstupy:

- Děti znají význam Hromnic a Masopustu
- Děti rozumí základním funkcím lidského těla a dokáží pojmenovat části těla
- Děti umí vyrobit jednoduché předměty (svíčky, masky)
- Děti uplatňují radost z tvoření a spolupráce s ostatními

Praktické činnosti:

- Výroba svíček – Hromničky
- Výtvarná tvorba masopustních masek (jednoduché, kaširované)
- Pěstování zelených výhonků (microgreens)
- Skládačka a velkoformátový obrázek lidského těla
- Výroba zázvorového sirupu
- Pozorování první pastvy včel (kočičky)
- Tkaní koberečků na tkacím rámečku

BŘEZEN

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidé a tradice, Péče o prostředí

Chceme dětem zprostředkovat:

- Vnímání změn v přírodě a probouzení života po zimě
- Pochopení cyklu života a obnovy přírody
- Respekt k tradicím a rituálům spojeným s jarem
- Rozvoj zručnosti a kreativity při tvoření jarních symbolů
- Budování kladného vztahu ke knihám

Očekávané výstupy:

- Děti znají jarní přírodní jevy a umí pojmenovat první jarní rostliny a zvířata
- Děti dokáží vyrobit symboly jara (Morana, líto)
- Děti chápou význam jarních tradic a slavností
- Děti se aktivně zapojují do úklidu a péče o prostředí
- Děti dokáží vyprávět příběh z knihy, zahrát krátké divadlo pro ostatní

Praktické činnosti:

- Jarní úklid okolí (ekologická aktivita)
- Výroba Morany a líta
- Tvorba vrbové píšťalky
- Setí semínek na zahrádce (Sv. Řehoř)
- Povídání o půdních, vodních a slunečních skřítcích
- Sazení keřů (rybíz)
- Pozorování a poznávání jarních květin a ptáků
- Rozpoznávání mláďat lesních zvířat
- Seznámení s jarní rovnodenností (20. března)
- Ochutnávka prvních jarních bylinek (bršlice, medvědí česnek, kopřivy)

DUBEN

Integrované bloky: Příroda a její proměny, Lidé a tradice, Voda a počasí

Chceme dětem zprostředkovat:

- Radost z obnovy života a přírody na jaře
- Vědomí o důležitosti vody a počasí pro život
- Uvědomění si symboliky Velikonoc a dalších jarních svátků
- Respekt k tradicím spojeným s přírodou a ročními obdobími
- Rozvoj manuální zručnosti a kreativity

Očekávané výstupy:

- Děti znají význam Velikonoc a tradičních jarních zvyků
- Děti umí poznat a pojmenovat mláďata domácích zvířat
- Děti zvládají jednoduché tvoření velikonočních ozdob a pomlázky
- Děti chápou význam vody a počasí pro přírodu a člověka
- Děti se aktivně zapojují do environmentálních aktivit (čištění potoka, Den Země)

Praktické činnosti:

- Výroba velikonočních vajíček a pomlázky
- Malování a tvoření velikonočních ozdob a věnců
- Velikonoční slavnost – hledání vajíček, pečení jidášů
- Úklid okolí (Den Země)
- Pozorování počasí a jeho vliv na přírodu
- Návštěva knihovny či jiných kulturních míst
- Povídání o Filipojakubské noci a dalších tradicích

KVĚTEN

Integrované bloky: Květiny a příroda, Voda a život, Rodina a vztahy

Chceme dětem zprostředkovat:

- Vnímání krásy a rozmanitosti květin
- Porozumění životu ve vodě a významu vody pro přírodu
- Rozvoj citů lásky a péče k přírodě i k blízkým
- Upevnění vztahů mezi dětmi a rodiči skrze společné aktivity

Očekávané výstupy:

- Děti poznají základní druhy květin a jejich části
- Děti umí vysvětlit, proč je voda důležitá pro život rostlin i zvířat
- Děti zvládnou jednoduché tvoření květinových dekorací
- Děti vyjadřují radost a lásku k přírodě a lidem
- Děti se zapojí do péče o záhony a bylinky

Praktické činnosti:

- Výroba májky a květinových věnečků
- Tvoření dárků pro maminky (srdíčka, kytičky)
- Sazení květin do záhonů po „ledových mužích“
- Výroba cedulek na bylinky
- Poznávání květin a skládání květinových mandal
- Sběr květů černého bezu a výroba sirupu/limonády
- Tvorba herbáře
- Výlet k vodě za pozorováním života ve vodě

ČERVEN

Integrované bloky: Hmyz a jeho svět, Bylinky a zdraví, Příroda a tradice

Chceme dětem zprostředkovat:

- Poznávání rozmanitosti hmyzu a jeho významu v přírodě
- Všímovost k bylinkám a jejich využití
- Rozvoj smyslů a manuální zručnosti při tvoření
- Radost ze společných slavností a pobytu v přírodě

Očekávané výstupy:

- Děti umí pojmenovat základní druhy brouků a hmyzu
- Děti vědí, jak bylinky rostou a jak je možné je využít
- Děti zvládnou jednoduché tvoření s přírodními materiály
- Děti se zapojí do příprav a oslavy Svatojánské slavnosti
- Děti se naučí říkanku/písničku na závěrečnou slavnost s rodiči
- Děti jsou schopné vystoupit před ostatními (na slavnosti)
- Děti rozvíjí jemnou motoriku a tvořivost

Praktické činnosti:

- Poznávání a pozorování hmyzu v přírodě

- Výroba dárků ke dni otců
- Sekání trávy, hrabání sena, skákání do kupek sena
- Sběr a sušení svatojánských bylinek, šití pytlíčků (škapulířů)
- Výlet vlakem, koupání a pobyt v přírodě
- Oslava letního slunovratu (21.6.)
- Oslava dne dětí

5. Plán autoevaluace

Oblast	Co se hodnotí	Kdo hodnotí	Kdy/jak často
Naplnění a reflexe vzdělávací koncepce	Hodnocení vzdělávacího procesu (shrnutí skutečně realizovaného programu, shrnutí rozvíjených kompetencí dětí, reflexe a kontrola souladu se vzdělávací koncepcí)	celý tým a reflexe na poradě	měsíčně na poradě
	Aktualizace a revize vzdělávací koncepce	celý tým	jedenkrát ročně, zpravidla v přípravném týdnu na základě dlouhodobé reflexe předcházejícího školního roku, popř. dle potřeby
Rozvoj kompetencí a pokroku dětí	Záznamy o rozvíjení kompetencí dětí	Koordinátorka předkládá k nahlédnutí rodičům na individuálních konzultacích min. 2x ročně	dvakrát ročně prostřednictvím záznamových archů

	Hodnocení všestranného rozvoje dětí ve spolupráci s rodiči	Koordinátorka	průběžně, nejméně dvakrát ročně na individuálních konzultacích s rodiči
	Vedení portfolia předškoláků	Pedagog vedoucí předškoláky a koordinátorka - předkládají k nahlédnutí rodičům na individuálních konzultacích nejméně 2x ročně	průběžně

Osobní rozvoj průvodců	Sebehodnocení průvodců dle google dotazníku	celý tým na poradě	jedenkrát ročně, po 1. pololetí školního roku
	Hodnocení průvodců ze strany klubu (iniciativa, přístup k dětem, dochvilnost, týmová spolupráce, ochota k dalšímu vzdělávání atd.)	celý tým na poradě	jedenkrát ročně, po 1. pololetí školního roku
	Další vzdělávání průvodců – teambuilding, týmový koučink, supervize	celý tým	nejméně jedenkrát ročně
	Další vzdělávání průvodců – kurzy a semináře ALMŠ, první pomoc, BOZP a další	celý tým- osvědčení do personálních desek	nejméně jedenkrát ročně
	Další vzdělávání průvodců – exkurze v jiných předškolních zařízeních, lesních klubech a MŠ	vždy alespoň 1 z týmu- písemná zpráva z exkurze a reflexe na poradě	nejméně jedenkrát ročně

Rozvoj a kvalita práce klubu jako celku	Hodnocení klubu ze strany průvodců prostřednictvím dotazníků (materiální a finanční podmínky pro práci, pracovní prostředí, možnosti profesního růstu, prostor pro vlastní iniciativu atd.)	celý tým na poradě	jedenkrát ročně, po 1. pololetí školního roku
	Hodnocení klubu ze strany rodičů prostřednictvím dotazníků (vzdělávání, stravování, komunikace s rodiči, provozní doba atd.)	Rodiče/ členové spolku - reflexe na poradě týmu a třídní schůzce	jedenkrát ročně, po 1. pololetí školního roku
	SWOT analýza	celý tým, rada spolku-reflexe na poradě týmu	jedenkrát za 2 roky

Externí evaluace

certifikace ALMŠ	Hodnocení klubu Asociací Lesních Mateřských škol	Koordinátorka	jedenkrát za 3 roky
------------------	--	---------------	---------------------